

Stichting Urgente Noden Nederland
(SUN Nederland)
Arendstraat 27, 1223 RE Hilversum
www.sunnederland.nl

Jaarverslag SUN 2016

1. Voorwoord Inzet op verbreiding van noodhulpbureaus

Evenals in eerdere jaarverslagen ligt het accent in dit verslag over 2016 op de verdere uitrol van lokale/regionale samenwerkingsorganisaties voor noodhulp en daarmee samenhangende aangelegenheden.

SUN Nederland voelt zich echter tegelijkertijd actief betrokken bij de discussie over de maatschappelijke problematiek van rondkomen met (te) weinig financiële middelen in ons land, vooral vanuit de feitelijke ervaringen van de noodhulpbureaus over hoe kwetsbare burgers de eindjes aan elkaar proberen te knopen.

Dit verslag bevat daarom, naast de in een jaarverslag gebruikelijke onderwerpen, in hoofdstuk 2 allereerst een weergave van SUN Nederland in de maatschappelijke context, terwijl in hoofdstuk 4 verslag wordt gedaan van de “uitrol” van noodhulpbureaus.

2. SUN Nederland en de maatschappelijke context

De rol van sociale- en gezondheidsprofessionals voor cliënten in noodsituaties

In het jaarverslag over 2015 is reeds aangegeven dat SUN Nederland actief wil onderzoeken welke rol het in samenwerking met andere partners kan spelen om de rol van professionals op het sociale, maatschappelijke en gezondheidsterrein te versterken.

In dat kader vond in november 2015 op het landgoed Noorderheide een overleg plaats, waaraan is deelgenomen door rond 25 deelnemers afkomstig uit de kring van de landelijke overheid, lokale overheden, noodhulpbureaus, hulpverleningsinstellingen, opleidingsinstellingen, consultancy en vermogensfondsen. De centrale vraag van dit overleg was welke ketens met welke partijen de effectiviteit kunnen versterken van professionele hulpverleners om in individuele crisissituaties van cliënten snel, on-bureaucratisch en toch transparant financieel in te springen als de nood van cliënten daarom vraagt.

Een eerste in het overleg onderkend probleem is dat het veelal van toeval afhankelijk is of financiële nood wordt waargenomen in contacten van sociale en medische hulpverleners met cliënten.

Het gebeurt ook, wellicht te vaak, dat sociale en medische professionals zich genoodzaakt voelen bij financiële nood de andere kant op de kijken. Daarbij speelt mee dat de huidige nadruk op protocollen en taakstellingen alsmede op rapportage en verantwoording van werkzaamheden met registratie van activiteiten in uren en minuten deze professionals soms dwingt niet in te gaan op de financiële nood, dan wel mogelijkheden biedt tot risicomijdend gedrag. Dat staat haaks op een alerte, open en cliëntgerichte aanpak en het kan ertoe leiden dat het van toeval of van de attitude van de betrokken hulpverlener afhankelijk is of de (financiële) nood wordt waargenomen. Vervolgens is het lang niet zeker of er ook actie kan worden ondernomen.

Een groot manco binnen dit geheel is dat nog op veel plaatsen in het land een centraal adres waartoe men zich kan wenden bij nood van cliënten, niet aanwezig is, of als het wel aanwezig is nog te weinig bekend is.

Het bestuur van SUN Nederland heeft in april 2016 het verslag van het Noorderheide-overleg besproken en het onderschrijft in algemene zin de hierboven gegeven beschouwing van de relatie tussen hulpverleners in het sociale en medische gezondheidsdomein en de problematiek van cliënten in een (financiële) noodsituatie. SUN Nederland wil daarom met verschillende partijen van hulpverleners tot kerken, moskeeën, fondsen en overheden in gesprek. Hoe kunnen allen bijdragen aan een groter besef hoe noodhulp kan helpen de draad van het leven weer goed op te pakken.

Nieuwe ontwikkelingen in de schuldhulpverlening

In het Noorderheide overleg is ook de schuldhulpverlening aan de orde gekomen. Het wettelijke traject van schuldsanering betreft slechts een klein deel van de cliënten, nl degenen voor wie de problematiek zo groot is en de aflossingscapaciteit zo gering is (zo'n 4000 van de plm 100.000 jaarlijks), dat een regeling langs minnelijke weg niet mogelijk is.

Voor een groot deel van de cliënten kan een minnelijke schikking een oplossing zijn. Dat kan via schuldbemiddeling waarbij de schuldenaar maandelijks spaart, periodiek geld wordt overgemaakt en na drie jaar het restant wordt kwijtgescholden. Het kan ook via schuldsanering, waarbij de schulden gedeeltelijk worden afbetaald via een krediet, dat door de schuldenaar in drie jaar wordt afbetaald aan de kredietbank. Deze vorm is voor alle partijen het meest aantrekkelijk, maar wordt momenteel maar in zo'n 5000 gevallen toegepast, mede omdat vele gemeente geen kredietbank kennen.

Een *schuldsaneringsfonds* zou hier een oplossing kunnen bieden, mede om het risico af te dekken van het (voldoende) terugbetalen van het saneringskrediet.

Momenteel is de praktijk dat op 20.000 saneringen 25% wordt gerealiseerd via sanering en 75% via bemiddeling. Daarbij komt in 93% van de situaties het verstrekte bedrag terug 7% niet, vanwege overlijden, vertrek naar het buitenland en dergelijke.

Het is denkbaar via een publiek-private aanpak een schuldsaneringsfonds tot stand te brengen, waarbij voor de uitvoering de infrastructuur van de NVVK en de publiek-private noodhulpbureaus wordt benut.

In 2016 is een traject gestart om samen met andere partners, waaronder het NVVK te bezien of een dergelijke aanpak mogelijk is, waarbij moet worden bedacht dat zo'n samenwerking niet van vandaag op morgen is gerealiseerd.

Problematiek vluchtelingen

Vanaf 2015 is de toestroom van vluchtelingen met name vanwege de situatie in Syrië sterk toegenomen, wat in 2016 tot veel maatschappelijke discussie heeft geleid. Noodhulpbureaus ontvangen reeds jarenlang aanvragen voor vluchtelingen, veelal via Vluchtelingenwerk en dan met name voor statushouders. Ongedocumenteerden worden overwegend door kerken, veelal in samenwerking met de gemeente geholpen.

De vluchtelingenproblematiek is complex. Zij omvat globaal gesproken drie aandachtsgebieden: huisvesting, integratie en leefbaarheid, die voor een belangrijk deel qua uitvoeringsbeleid tot de verantwoordelijkheid van gemeenten behoren. Belangrijk om hier te vermelden is de expliciete wens van het Landelijk Beraad van de noodhulpbureaus om de doelgroep "vergunninghouders" en het circuit van hulpverleners rondom mensen met een achtergrond van vluchteling nadrukkelijker te betrekken bij het werk van SUN-organisaties.

Hier ligt een terrein braak, dat in het bijzonder bij de Noorderheide overleg aan de orde kwam en regelmatig door fondsen wordt genoemd als een punt van zorg. In dit verband heeft het bestuur in april 2016 vastgesteld dat het zaak is als SUN Nederland te bezien of naast datgene wat door noodhulpbureaus op aanvraag vanuit de hulpverlening wordt gedaan, ook specifieke activiteiten moeten worden ondernomen.

Met enkele fondsen, van wie bekend is dat hen de vluchtelingenproblematiek ook ter harte gaat zal overleg worden gevoerd om te bezien welke concrete acties mogelijk zijn, bij voorkeur via de tripartiete formule en gebruik makend van de bestaande structuren.

Overleg met kerken en moskeeën

Nederland telt nu rond 2300 protestantse kerken, zo'n 1700 katholieke kerken en ruim 450 moskeeën. Van de Nederlanders is momenteel 68% buitenkerkelijk, 25% rekent zich tot een van de christelijke kerken, 5% is moslim en 2% hangt een andere niet-christelijke godsdienst aan, zo blijkt uit het onderzoek God in Nederland (2016).

In dat onderzoek wordt geconcludeerd, dat Nederland geen christelijke natie meer is en dat religie steeds minder een bindmiddel is. Dat neemt niet weg, dat kerken en moskeeën beschikken over een belangrijke sociale infrastructuur voor noodsituaties en dat bij sommigen de wens leeft op dat terrein in breder kader samenwerking te zoeken.

Het bestuur vindt het van belang de relaties met kerken en moskeeën met betrekking tot noodhulp systematisch te ontwikkelen. Het is een nog braakliggend terrein, hoewel nagenoeg alle SUN-organisaties een bestuur hebben waarin kerken vertegenwoordigd zijn. Dat is niet het geval wat betreft moskeeën.

In het najaar van 2016 is een begin van samenwerking ontwikkeld met vier bisdommen (Limburg, Brabant, Rotterdam en Noord-Holland) en zijn contacten gelegd met sleutelfiguren in de PKN. In samenwerking met in het bijzonder het Oranjefonds en het Ministerie van Sociale Zaken werkt SUN Nederland toe naar een breed maatschappelijk overleg rond samenwerking bij individuele noodhulp.

Gesubsidieerde noodhulp in sommige gemeenten

In de loop van het verslagjaar heeft het bestuur geconstateerd dat er gemeenten zijn die een voorziening voor noodhulp creëren door bijvoorbeeld een bepaald budget voor noodhulp te verschaffen aan een sociaal wijkteam of een hulpverleningsorganisatie. Met zo'n budget kunnen dan aanvragen om noodhulp worden gehonoreerd ingediend door collega hulpverleners in het eigen team of door collega hulpverleningsinstellingen.

Het bestuur beoordeelt dit als een onzorgvuldige werkwijze, omdat daarmee niet alleen als het ware de gemeentelijke bijzondere bijstand en de schuldhulpverlening worden omzeild, maar in het bijzonder de onafhankelijkheid die een noodhulpbureau kenmerkt, in het geding komt. De betreffende constructie kan voorts ook leiden tot versterking van de relaties tussen hulpverleningsinstellingen. Er wordt dan tussen de hulpverleningspartners een ongelijk speelveld gecreëerd om cliënten te kunnen helpen.

SUN Nederland wil de voor- en nadelen die aan deze lokale aanpakken kleven meer in kaart brengen en zal dit in situaties waarin dit opportuun is naar voren brengen en met partners op het terrein van hulpverlening en noodhulp bespreken.

De relatie van noodhulpbureaus met vrijwilligersorganisaties

Een vraagstuk dat zich aandient betreft de relatie tussen noodhulpbureaus en vrijwilligersorganisaties. Bij vrijwilligersorganisaties leeft nogal eens de wens hulpvragen rechtstreeks in te mogen dienen bij een noodhulpbureau. En ook sommige kerken menen dat hun diakenen rechtstreeks aanvragen moeten kunnen indienen.

Dit raakt direct het punt van de “professionele begeleiding”. In alle gevallen stelt SUN Nederland zich op het standpunt dat noodhulp moet zijn ingebed in een vorm van hulpverlening die mensen helpt hun leven weer op de rails te zetten. Zijn vrijwilligers en diakenen hiertoe vanuit hun institutionele achtergrond toe uitgerust? Wie nood kan signaleren, kan verwijzen en direct even de hand reiken, maar is daarmee nog geen professional die de verantwoording voor begeleiding op zich kan nemen en daarover ook verantwoording kan afleggen, inclusief financiële controle.

3. Overige bestuurlijke activiteiten

Benoeming nieuwe directeur

In de loop van het verslagjaar heeft Andries de Jong, die vanaf het ontstaan van SUN Nederland directeur was van de stichting, te kennen gegeven deze functie vanwege zijn leeftijd te willen beëindigen. Het bestuur heeft daarop in juni 2016 een procedure in gang gezet, welke heeft geleid tot de benoeming van Nathalie Boerebach als nieuwe directeur. Zij treedt per 1 februari 2017 aan.

Andries de Jong blijft de eerste tijd als beleidsadviseur en ambassadeur aan SUN Nederland verbonden, mede uit een oogpunt van overdracht van ervaring aan de nieuwe directeur.

Beleidsplan 2017-2020

Het beleidsplan voor de periode 2017-2020 is vastgesteld in de bestuursvergadering van december 2016.

Vergaderingen

Het bestuur heeft in 2016 vijfmaal vergaderd en wel in maart, april, juni, september en december.

Het bestuur is de Ridderlijke Duitse Orde Balije van Utrecht erkentelijk voor de gastvrijheid die andermaal is geboden om regulier in het pand van de Orde in Utrecht de bestuursvergaderingen te houden.

4. Verdere verbreding van noodhulporganisaties

Ontwikkelingen in het algemeen

Ook in het jaar 2016 blijken gemeenten nog sterk beïnvloed te zijn door de meervoudige decentralisaties en de transities op het sociale domein. Echter, meer dan in 2015 lijkt het erop dat in 2016 weer ruimte is ontstaan om verbindingen te leggen tussen partijen om samen het sociale gezicht van een gemeente te vormen.

In 2016 zijn twee SUN-organisaties opgericht: SUN Doesburg e.o. en SUN Krimpenerwaard. Verder is in 2016 gestart met de voorbereiding van de oprichting van nog drie bureaus: SUN Twente met als vertrekpunt Almelo (opgericht januari 2017) en voorts SUN Rijswijk (operationeel februari 2017) en SUN Rheden e.o. (operationeel in het eerst kwartaal van 2017).

Tussen 2004 en februari 2017 is op initiatief van SUN Nederland het aantal noodhulpbureaus toegenomen van zeven bureaus voor zeven gemeenten naar 23 bureaus voor bijna 100 gemeenten. Deze gemeenten omvatten 35% van de inwoners van Nederland en meer dan 50% van de mensen in de bijstand.

De noodhulpbureaus die sinds 2004 zijn opgericht zijn: Zwolle (2006), Haarlem (2007), Rotterdam (2007) Leiden (2008), Delft (2008), Lekstroomgemeenten (2009), Uithoorn (2009), Provincie Friesland (2010), Aalsmeer (2010), Provincie Groningen (2012), Zoetermeer (2014), Drechtsteden (2015), Doesburg (2016), Krimpenerwaard (2016) en Twente (januari 2017).

We zijn overigens niet overal succesvol. Begin 2016 beëindigde de gemeente Emmen het door het vorige College van Burgemeester en Wethouders ingeslagen traject, waarbij in een verkenningsfase gaandeweg de meeste partijen, in het bijzonder de protestantse kerken en de hulpverleningsorganisaties opteerden voor een noodhulpbureau. Echter andere potentiële partners (waaronder het Leger des Heils) bleken gevoelig voor met name de eigen verantwoordelijkheid van de kerkgenootschappen voor kwetsbare burgers in samenspel met de gemeente.

De uitrol en de verbreding van noodhulpbureaus

De activiteiten in het kader van de uitrol omvatten het realiseren van nieuwe noodhulpbureaus, het waar wenselijk en nuttig verbreden van het werkgebied van noodhulpbureaus en het leveren van een bijdrage aan het consistent en duurzaam functioneren van de bureaus. Het streven is 70% van de capaciteit hieraan te besteden.

De volgende fasen worden onderscheiden: 1. Oriënteren, verkennen, 2. Onderzoek haalbaarheid, 3. Voorbereiding oprichting noodhulpbureau, 4. Operationalisering, 5. Nazorg, 6. Verbreden en verankeren in de regio.

In vogelvlucht gezien waren de ontwikkelingen in 2016 per regio als volgt:

Friesland

SUN Friesland doet het zo goed, dat er financiële problemen beginnen te ontstaan om voldoende budget voor giften te hebben. SUN Nederland adviseert en bemiddelt daarbij zoveel als mogelijk.

Inzet 2016: 8 uur (fase 5)

Groningen

In overleg met de Ridderlijke Duitse Orde en SUN Nederland werkt SUN Groningen inmiddels voor twee gemeenten in Drenthe. In overleg met zowel Groningen als de gemeentelijke vertegenwoordigers van Hoogeveen en De Wolden zal worden bezien hoe SUN Groningen voor de gemeenten in Drenthe een rol kan spelen.

Inzet 2016: 8 uur (fase 6)

Drenthe

Na de afronding van de verkenning heeft de gemeente Emmen zonder inhoudelijke overwegingen aangegeven niet verder te willen met SUN Nederland. De lijn is dat professionele hulpverleners wel hun contacten met fondsen hebben en dat er kan worden gewerkt met twee buurtorganisaties en het Leger des Heils. De gemeente heeft op jaarbasis E 3000,- voor noodhulp beschikbaar gesteld.

Hoe Coevorden en Borger-Odoorn, die beiden betrokken waren bij de verkenning hierin stonden is nog niet duidelijk. Er wordt thans in het bijzonder in Coevorden samen gewerkt met woningbouworganisaties en de sociale teams. In hoeverre ook het maatschappelijk werk hiervan gebruik kan maken is nog onduidelijk. Er zijn opnieuw contacten gelegd met Coevorden en er is meerdere keren overleg geweest met de gemeente De Wolden, Hoogeveen en Midden-Drenthe.

Voorts hebben twee Drentse gemeenten zich aangesloten bij SUN Groningen en heeft de gemeente Meppel contact met het noodfonds in Zwolle.

Inzet 2016: Verkenningen 24 uur (fase 1), Onderzoek haalbaarheid 24 uur (fase 2)

Overijssel

In Overijssel zijn twee noodhulpbureaus: in Zwolle en in Enschede. Besprekingen in Twente hebben geresulteerd in afspraken voor vervolg van verkenningen in dit gebied, zo mogelijk te starten met Almelo en overleg met derden over de mogelijkheden om gaandeweg de andere regio's parallel te ontwikkelen. Bij dit traject zijn ook bestuursleden van SUN Nederland betrokken.

Met het Noodhulpbureau Zwolle vindt overleg plaats over verbreding van het fonds naar omliggende gemeenten, waaronder gemeenten in de kop van Overijssel.

Inzet 2016: Verbreding 2 uur (fase 6), Oriëntatie en verkenning Twente breed 30 uur (fase 1),
Haalbaarheidsonderzoek Almelo/Dinkelland 20 uur (fase 2), Voorbereiding noodhulpbureau 260 uur (fase 3)

Utrecht

In de provincie Utrecht ondergaat het noodhulpbureau van de stad Utrecht een upgrading naar een meer tripartiete organisatie en worden stappen gedaan om te komen tot een breder draagvlak bij fondsen. SUN Nederland is hier vooral adviserend bij geweest en fungeert als toeleverancier van concepten van werken.

Een belangrijke ontwikkeling heeft zich daarnaast voltrokken bij SUN Nieuwegein, dat zich nu heeft verbreed en de naam heeft gewijzigd in SUN Lekstroom. Een zestal gemeenten is thans aangesloten. Bij deze verbreding was SUN steeds beschikbaar voor advies, ook met betrekking tot de fondsenwerving.

Inzet 2016: Nazorg 4 uur (fase 5), Verbreding 4 uur (fase 6)

Gelderland

Voor in het bijzonder de gemeenten Arnhem en Nijmegen zijn contacten voortgezet en is met meerdere gemeenten contact gelegd en overleg gevoerd, dat er goed uitziet. Zo mogelijk wordt in 2017 een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd voor Nijmegen.

In Zutphen is als eerste oriëntatie voor een twintigtal betrokkenen een presentatie gehouden. Vergelijkbare gesprekken zijn gevoerd in Doetinchem, met initiatiefnemers in Rhenen en er werd met een drietal MEE organisaties in Apeldoorn, Deventer en Doetinchem gesproken over een provincie brede verkenning.

In Wageningen zijn meerdere bijeenkomsten geweest, die vooral zijn uitgemond in interesse voor het fenomeen samenwerkingsorganisaties in Ede.

Inzet 2016: Oriëntatie en verkenning 48 uur (fase 1), Haalbaarheidsonderzoek 2x 90 uur (fase 2)

Vorbereiding noodhulpbureau Doesburg en Rheden 280 uur (fase 3)

Brabant

In Tilburg is opnieuw geprobeerd voet aan de grond te krijgen, terwijl tevens overleg gevoerd is in Den Bosch, maar nu met de caritas en met enkele sleutelfiguren in Eindhoven.

Met de caritas in het bisdom Breda is gesproken over mogelijke samenwerking in de provincie met parochiële caritasinstellingen. Eenzelfde gesprek is gevoerd met het bisdom Den Bosch. Hiermee wordt een nieuwe ingang gezocht om samenwerking in het zuiden te entameren.

Inzet 2016: Verkennen 32 uur (fase 1)

Limburg

Vanuit SUN Nederland is besloten om een andere weg te kiezen voor de ontwikkeling in het bijzonder in de provincie Limburg. Er is een goed begrip nodig van de wijze waarop in deze provincie gebruik wordt gemaakt van (lokale) fondsen en de wijze waarop de caritas is georganiseerd. Uit de gesprekken met het bisdom verschijnt het beeld, dat 'aalmoezeniers' na een periode van blokkade vanuit de bisschop weer actief kunnen zijn. Duidelijk is wel dat er geen beeld is wie niet wordt bereikt.

Inzet 2016: Verkennen 24 uur (fase 1)

Zuid-Holland

Nadat eind oktober 2015 SUN Drechtsteden is opgericht heeft SUN Nederland gefigureerd als adviseur voor de verdere inrichting van het noodhulpbureau, het leggen van relaties met het Landelijk Beraad en is opgetreden als sparringpartner voor de behandeling van aanvragen.

In de K5 gemeenten (Lekkerkerk, Schoonhoven en omstreken) is een intensief haalbaarheidsonderzoek in afgerond en is gestart met het formeren van een voorbereidingsgroep. De ontwikkelingen kregen in het najaar hun beslag met de oprichting van SUN Krimpenerwaard en een symposium in het gemeentehuis in Bergambacht.

Vanaf najaar 2014 is gestart met een voorverkenning in Alphen a.d. Rijn en er wordt thans een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. Er is sprake van een zekere stagnatie omdat hulpverleners (van Participe) zodanig hun handen vol hebben, dat zij geen kans zien mee te werken.

Voorts is intensief contact geweest over een noodhulpbureau in Nieuwkoop, dat op basis van tripartiete samenwerking zou functioneren. Dit blijkt geen haalbare kaart te zijn.

Beter liggen de kaarten ervoor in Rijswijk. Zij hebben contact gezocht en zij zullen vanuit Den Haag worden geholpen met op de achtergrond SUN Nederland. In het bijzonder is overleg gevoerd met Fonds 1818 om tot noodhulpbureaus te komen voor het gehele werkgebied van Fonds 1818. Fonds 1818 heeft daarvoor eigen medewerkers voor de voorverkenning.

Inzet 2016: Oriëntatie en verkenning: 14 uur (fase 1), Haalbaarheidsonderzoek 55 uur (fase 2)

Voorbereiden Stichting SUN K5: 254 uur (fase 3), Operationeel worden 30 uur (fase 4), Nazorg 20 uur (fase 5)

Zeeland

In Zeeland is in 2014 een begin gemaakt met inventarisatie om te bezien of een provinciaal noodhulpbureau haalbaar is. Met een fonds dat voor de provincie wil functioneren, is hierover overleg gevoerd. In 2016 is al wel contact gelegd met een serviceclub (Rotary), maar dat heeft nog geen vervolg gekregen.

Inzet 2016: 24 uur (fase 1)

Noord-Holland

In 2016 is hernieuwd contact gezocht met het noodfonds Velsen, mede naar aanleiding van signalen dat het fonds, dat in aansluiting op een verkenning vanuit SUN Nederland binnengemeentelijk wilde functioneren, in zwaar weer terecht was gekomen. Vanuit contacten met SUN Haarlem is Velsen thans aangesloten bij SUN Haarlem.

Voorts zijn contacten gelegd in Purmerend als eerste oriëntatie. Dit wordt zo mogelijk uitgebouwd.

De contacten in de Haarlemmermeer hebben in 2016 gevoerd tot besprekingen in de gemeenteraad. Vooralsnog kan hier nog geen voortgang worden geboekt.

Inzet 2016: Verkennen 4 uur (fase 1), Verbreden 3 uur (fase 6)

Flevoland: voorverkenning

Er is een voorverkenning gehouden over een brede opzet voor Flevoland met als basis een opwaardering van het Fonds Bijzondere Noden Almere, dit mede in overleg met de toenmalige oprichtster M.J. Tiesinga, lid van de Eerste Kamer.

Inzet 2016: 2 uur (fase 1)

Samenvatting inzet voor de uitrol in 2016

Friesland	8 uur	fase 5
Groningen	8 uur	fase 6
Drenthe	48 uur	fase 1 en 2
Overijssel	312 uur	fase 1, 2 en 3
Utrecht	8 uur	fase 5 en 6
Gelderland	418 uur	fase 1 en 3
Noord-Brabant	32 uur	fase 1
Limburg	24 uur	fase 1
Zuid-Holland	373 uur	fase 1, 2, 3, 4
Zeeland	24 uur	fase 1
Noord-Holland	7 uur	fase 1, 6
Flevoland	2 uur	fase 1
Subtotaal	1240 uur	

Kwaliteitsbeleid

Voortbordurend op ontwikkelingen in 2015 is in 2016 een voortgezette verkenning ondernomen met betrekking tot de kwaliteit van het interne functioneren van de noodhulpbureaus en de ontwikkeling van de kennis en de expertisefunctie. Daartoe is gewerkt aan het tot stand komen van een handboek met betrekking tot de systematisering van aanpak, inrichting en werkwijze van noodhulporganisaties.

Verder heeft SUN Nederland bijdragen geleverd aan de beleidsontwikkeling van partners in het veld, variërend van voedselbanken tot landelijke organisaties op het terrein van de schuldenproblematiek. Thema's daarbij waren de professionalisering van dienst- en hulpverleners en het beleid lokale/ regionale overheden, waarbij telkens werd uitgegaan van casuïstiek en actuele thema's.

Een voorbeeld hiervan is de inventarisatie die SUN Nederland momenteel maakt van de wijze waarop noodhulpbureaus omgaan met schuldenproblematiek in relatie tot noodhulp. Een ander voorbeeld is het in kaart brengen van de druk op noodhulpbureaus om gezinshereniging van vluchtelingen te financieren.

Zoals reeds vermeld in hoofdstuk 2 wordt landelijk gezien of samenwerking tussen fondsen en overheid met de noodhulpbureaus en NVVK kan leiden tot een fonds voor schuldsanering.

Een ander vraagstuk betreft de vluchtelingenproblematiek, in het bijzonder de toenemende problematiek van mensen zonder status die reeds lang in Nederland verblijven. Kerken zouden hier uiteindelijk een belangrijke rol kunnen spelen. Ook hier kan uitwisseling van kennis en ervaring van grote betekenis zijn voor het ontwikkelen van de rol van noodhulpbureaus op dit terrein.

In 2016 is mede vanuit dit perspectief voortgegaan met de verkenning van de rol van in het bijzonder kerken op het terrein van de noodhulp. Ons uitgangspunt daarbij is dat het voor verdere ontwikkeling van brede samenwerking bij noodhulp van groot belang is begrip te ontwikkelen voor de uitdagingen waarvoor moskeeën en kerken zich gesteld zien als het om noden van burgers gaat. We hebben daar nog geen goed begrip van, terwijl veel noodhulp naar niet-westerse huishoudens gaat.

De in 2016 gestarte verkenning betreft met name de vraag hoe een de kerken overstijgende samenwerking valt op te zetten. De ervaring leert dat zo'n vorm van samenwerking gedoemd is te mislukken als lokaal kerken aangeven niets te zien in een dergelijke samenwerking. In veel gemeenten zijn wethouders en gemeentelijke diensten uiterst gevoelig voor de houding en opvatting van kerken wat dit betreft. En pogingen tot landelijke samenwerking zijn tot nu toe gestrand.

Daar staat tegenover dat in sommige gemeenten mensen vanuit protestantse diaconieën en parochiële charitas betrokken zijn geweest bij de oprichting van een tripartiete organisatie voor noodhulp en dat zij ook bestuurskracht leveren. Zij blijven daarbij op hun manier en met hun mogelijkheden actief in charitatieve sfeer, maar weten dat te plaatsen in het geheel van activiteiten ter zake in het werkgebied. Deze lijn verdient het verder uitgediept te worden.

Eenzelfde constructieve opstelling van kerken ondervonden we in het bijzonder in Twente en in de Krimpenerwaard, waar wel dertien kerkelijke bestuurders zich vierkant achter de komst van een SUN-organisatie stelden. Dat daar twee jaar van veel samenspraak aan vooraf ging geeft aan hoe belangrijk de betrokkenen het vinden.

Inzet 2016: 330 uur

Ontwikkelen geefmarkt en overleg (vermogens)fondsen

In 2016 is het overleg met in het bijzonder vertegenwoordigers van fondsen geïntensiveerd. Dat betrof onder meer lokale fondsen als de Dullertsstichting in Arnhem, landelijk werkende fondsen als Nalatenschap de Drevon, het fonds DBL, het Papefonds, het Fonds NRC Handelsblad en enkele Friese fondsen.

Ook is er gaandeweg meer contact met serviceclubs als de Rotary en Lions.

Een belangrijke conclusie is dat het in de nabije toekomst valt te overwegen met de bestuursvoorzitters van noodhulporganisaties een breed overleg te entameren, waarbij één van de eerste onderwerpen zou kunnen zijn hoe de initiatieven die SUN Nederland onderneemt wat betreft de fondsenwerving voor afzonderlijke noodhulpbureaus kan worden gerealiseerd.

Inzet 2016: 44 uur

Communicatie en positionering

Vanuit SUN Nederland is er regelmatig overleg met stakeholders. We geven presentaties en leveren bijdragen aan publicaties, mede in het perspectief van thema's die voor de expertise van noodhulporganisaties van belang zijn. Het overleg met personen uit de kring van wetenschap, maatschappelijke dienstverlening, schuldhulpverlening, kerken en overheid draagt er ook toe bij, dat SUN Nederland een grotere naamsbekendheid krijgt en de functie beter wordt begrepen. Zo zijn er presentaties gegeven bij Mee-organisaties en kerkelijke vertegenwoordigers in Gouda, Almelo, Den Bosch, Roermond en Haarlem.

Inzet 2016: 106 uur

4.2.5. Samenvatting inzet *

	2013	2014	2015	2016
Inzet uitrol	796 uur	1206 uur	1020 uur	1240 uur
Kwaliteitsbeleid	50 uur	92 uur	196 uur	307 uur
Geefmarkt	60 uur	80 uur	40 uur	44 uur
Communicatie	80 uur	180 uur	124 uur	106 uur
	-----	-----	-----	-----
Totaal	986 uur	1558 uur	1380 uur	1697 uur

* Het betreft effectieve uren, exclusief beheertaken voor de Stichting, administratieve zaken, werkoverleg met mede ontwikkelaars, vervaardiging sociale kaarten, inzet derden. Het betreft eveneens werkzaamheden (in het kader van het kwaliteitsbeleid) ten behoeve van het handboek dat met het ministerie van Sozawe is afgesproken.

5. Bestuurssamenstelling

Per 31 december 2016 was het bestuur als volgt samengesteld:

- M.J.J.M. (Thijs) Malmberg (voorzitter),
- J. (Jan) Mol (penningmeester),
- E.Y. (Elisabeth) Beelaerts van Blokland,
- M.A.L. (Anne) van Beuningen,
- J.C. (Jacques) de Boer,
- J.C. (Jan Cees) van Hasselt,
- M. (Martijn) Schut,
- H.C.H. (Bert) Smit

In het verslagjaar hebben zich geen mutaties in de samenstelling van het bestuur voorgedaan.

De bestuursleden Elisabeth Beelaerts en Martijn Schut zijn in september herbenoemd voor een nieuwe termijn als bestuurslid ingaande 1 januari 2017.

6. Organisatie

In 2016 is evenals in het voorgaande jaar voor de uitvoerende en ondersteunende werkzaamheden het managementcontract voortgezet, dat de stichting heeft gesloten met Concern/de Jong, welke organisatie daarvoor de heer drs. A.Tj. de Jong inzet.

Andries de Jong heeft - binnen de globaal vastgestelde beleids- en financiële kaders - een grote mate van vrijheid om de feitelijke werkzaamheden vorm te geven naar de mate waarin situaties in de praktijk mogelijkheden bieden om de doelstellingen met betrekking tot hulp bij urgente nood vorm te geven. Hij fungeert als statutair directeur van de stichting.

Er wordt gewerkt op basis van een jaarbegroting met als uitgangspunt dat Concern/ A.T. de Jong alleen bijdragen kan verzoeken, c.q. toegekend krijgen voor zover hiervoor dekking is uit gelden van derden.

In het verslagjaar heeft Amanda Hartevelde in het kader van haar Hbo-opleiding stage bij de SUN gelopen. Medio december 2016 heeft zij dit project, waarbij onder andere de betekenis van digitalisering voor de noodhulpbureaus is onderzocht, afgerond.

Voorts is Marianne van Dockum vanaf september 2016 als vrijwilligster bij de stichting betrokken geraakt. Zij is in de laatste maanden van 2016 actief geweest met het leggen van contacten met kerken. Samen met de directeur zijn gesprekken gevoerd met medewerkers van de bisdommen Roermond, Den Bosch, het aartsbisdom, het bisdom Amsterdam-Haarlem en het bisdom Breda.

Via Concern/ De Jong hebben in 2016 tenslotte onder andere de volgende personen, deels op vrijwillige basis, meegewerkt aan de activiteiten van de stichting:

- Drs. Andries de Jong, directeur
- Ir Rick Riemsdijk van Eldik voor projectondersteuning
- Ger Taubman voor communicatie-uitingen en website
- Ger den Heijer voor algemene ondersteuning, behandeling/verwijzing aanvragen en nazorg
- Paul de Haan voor de ontwikkeling van de geefmarkt bij het bedrijfsleven

7. Financiering

De uitrol en alles wat daarmee samenhangt wordt gefinancierd door derden, waarbij de belangrijkste vormen zijn dat SUN Nederland een partnerschap aangaat met (vermogens)fondsen en/of dat (mede) financiering plaats vindt vanuit belanghebbende overheden, in casu het Ministerie van SZW, dan wel de gemeenten/provincies die besloten hebben mee te werken aan de totstandkoming van een noodhulporganisatie in hun gemeente/provincie.

Tot ultimo 2016 was het fonds Adessium financieel partner van SUN Nederland op basis van een toezegging gedurende de jaren 2014-2016 als financier op te treden. Tevens heeft het ministerie van SZW-subsidie verleend voor de activiteiten van SUN Nederland wat betreft de uitrol voor de periode 1 oktober 2014 tot 1 oktober 2016.

In december 2016 heeft het Oranje Fonds besloten opnieuw voor drie jaar een partnerschap met SUN Nederland aan te gaan. In maart 2017 heeft het ministerie van SZW besloten voor twee jaar te participeren, mede in een traject om de positie van partners landelijk uit te diepen en een breed overleg te entameren.

De capaciteit van SUN Nederland is in de afgelopen drie jaar uitgekomen op gemiddeld ruim 1400 declarabele uren per jaar voor de uitrol en kwaliteitsbeleid met een beschikbaar budget van rond € 140.000,- per jaar. De afhankelijkheid van medefinanciering van fondsen en overheden ligt op dit moment op rond 60% landelijk en 40% plaatselijk.

Het bestuur is zeer dankbaar voor de financiële en inhoudelijke betrokkenheid van fondsen en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid bij haar werkzaamheden.

Overzicht ontvangen en toegezegde bijdragen 2016

Cordaid/Bond Zonder Naam	10.000,-	jaar 2015
Gemeente Doesburg	3.000,-	Overheden: 67%
Stichting Adessium 2016	25.000,-	Fondsen: 33%
Ministerie SoZaWe	43.287,-	
Gemeente Almelo	5.000,-	
RDO bijdrage 4 gemeenten	15.000,-	
Gemeente Almelo	2.500,-	
Gemeente Krimpenerwaard	12.000,-	
Min. SoZaWe af te rekenen	<u>33.668,-</u>	
totaal	149.455,-	

Het overzicht betreft ontvangsten en toezeggingen, welke ten opzichte van de jaarrekening een overloop kunnen hebben naar toekomstige boekjaren.

Amsterdam, mei 2017

M.J.J.M. (Thijs) Malmberg,
Voorzitter.